

TOEKOMSTVISIE ALBRANDSWAARD 2025

- Position paper -

Inleiding

In het coalitiedocument “Samen Keuzes Maken” van het nieuwe college van Burgemeester en Wethouders van Albrandswaard is vastgelegd dat de gemeente een strategische en samenhangende visie voor 2025 ontwikkelt. In deze strategische visie brengt Albrandswaard tot uitdrukking welk soort gemeente ze in de toekomst wil zijn.

In een kick-off bijeenkomst met het college en de betrokken ambtenaren is een eerste aanzet gedaan om de contouren in beeld te krijgen voor de toekomstvisie van Albrandswaard. Daarbij zijn de volgende aspecten verkend:

- identiteit;
- profiel (onderscheidend profiel binnen regio);
- het huidige Albrandswaard;
- trends;
- keuzevraagstukken en dilemma's;
- ambities.

Op de volgende pagina's vindt u daarvan de resultaten. Dit document geeft op hoofdlijnen de informatie en gedachten weer die nu leven over de toekomst van Albrandswaard. Dit gebeurt bewust puntsgewijs, zonder uitgebreide motivering of afweging. Dit document is namelijk bedoeld als discussiedocument en eerste aanzet voor de fase van 'agendasetting' voor de toekomstvisie Albrandswaard: waar moeten we het met elkaar over hebben bij de ontwikkeling van de toekomstvisie? Dit document moet in overleg met raadsleden, burgers, ondernemers en instellingen aangevuld worden met gedachten en ideeën over de toekomst van Albrandswaard. Daarbij is in deze fase ruimte voor gedachten en ideeën rijp en groen. In een volgende fase van het visietraject worden deze gedachten en ideeën uitgewerkt naar discussie scenario's. Na de discussie over de verschillende scenario's worden de ideeën en gedachten tegen elkaar afgewogen, waarna er uit dit geheel een toekomstvisie wordt gevormd.

TOEKOMSTVISIE ALBRANDSWAARD 2025

- Position paper -

In dit position paper is één wijziging doorgevoerd n.a.v. de inhoudelijke opmerkingen van Hans v.d. Graaff (PvdA)

Op pagina 9 bij Keuzevraagstukken en dilemma's is zowel in de alinea keuzevraagstukken, als spanningsvelden als dilemma's een gedachtestreepje toegevoegd over zelfstandigheid.

Op pagina 3 punt vijf wordt ook wat over zelfstandigheid opgemerkt: 'Wij willen door samenwerking eigenheid van gemeente versterken; met BAR gemeenten maar ook met andere (regionale) partners'. In de gesprekken die we tot nu toe hebben gevoerd, krijgen we dit standpunt in meerderheid mee. Vandaar dat we dit op pagina 3 zo hebben laten staan.

Inleiding

In het coalitiedocument "Samen Keuzes Maken" van het nieuwe college van Burgemeester en Wethouders van Albrandswaard is vastgelegd dat de gemeente een strategische en samenhangende visie voor 2025 ontwikkelt. In deze strategische visie brengt Albrandswaard tot uitdrukking welk soort gemeente ze in de toekomst wil zijn.

In een kick-off bijeenkomst met het college en de betrokken ambtenaren is een eerste aanzet gedaan om de contouren in beeld te krijgen voor de toekomstvisie van Albrandswaard. Daarbij zijn de volgende aspecten verkend:

- identiteit;
- profiel (onderscheidend profiel binnen regio);
- het huidige Albrandswaard;
- trends;
- keuzevraagstukken en dilemma's;
- ambities.

Op de volgende pagina's vindt u daarvan de resultaten. Dit document geeft op hoofdlijnen de informatie en gedachten weer die nu leven over de toekomst van Albrandswaard. Dit gebeurt bewust puntsgewijs, zonder uitgebreide motivering of afweging. Dit document is namelijk bedoeld als discussiedocument en eerste aanzet voor de fase van 'agendasetting' voor de toekomstvisie Albrandswaard: waar moeten we het met elkaar over hebben bij de ontwikkeling van de toekomstvisie? Dit document moet in overleg met raadsleden, burgers, ondernemers en instellingen aangevuld worden met gedachten en ideeën over de toekomst van Albrandswaard. Daarbij is in deze fase ruimte voor gedachten en ideeën rijp en groen. In een volgende fase van het visietraject worden deze gedachten en ideeën uitgewerkt naar discussie scenario's. Na de discussie over de verschillende scenario's worden de ideeën en gedachten tegen elkaar afgewogen, waarna er uit dit geheel een toekomstvisie wordt gevormd.

1 Identiteit

Missie

ALBRANDSWAARD: DORPEN TUSSEN GROEN EN STAD

Kernwaarden binnen de samenleving Albrandswaard

- Buitenwonende stedeling – Polderbewoner
- Rust
- Ruimte
- Groen
- Hechte gemeenschappen
- Betrokken
- Sociaal
- Hard werken
- Kleinschalig woongebied
- Veilige plek om kinderen op te voeden.

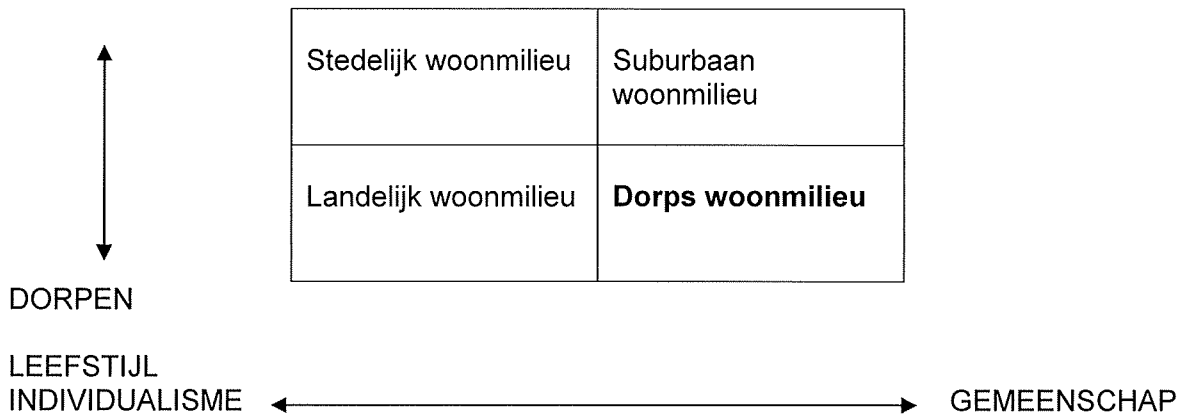
Leidende principes voor de toekomstvisie:

1. Wij zijn een vitale leefgemeenschap: aantrekkelijk woon- en leefklimaat, sociale binding, nabuurschap en zelfredzaamheid; band tussen generaties.
2. Wij zijn een groene gemeente: open polders geschikt voor recreatief medegebruik; groene kernen met groene structuren, zoals parken en bermen met biodiversiteit en sterke boomlaan structuren.
3. Wij hebben een hoogwaardig leefklimaat; goed onderhouden woonkernen en woningen die aan eigentijdse eisen voldoen; basisvoorzieningen voor de dagelijkse levensbehoeften dichtbij; geschiedenis blijft zichtbaar en bij ruimtelijke ontwerpen in de kernen houden wij oog voor de menselijke maat; kwalitatief hoogwaardige buitenruimte;
4. Wij hebben een evenwichtig voorzieningen niveau; complementariteit van voorzieningen die in totaliteit een volwaardig pakket vormen; verkeren in nabijheid van Rotterdam, waar op tal van terreinen hoogwaardige voorzieningen voorhanden zijn.
5. Wij willen door samenwerking eigenheid van gemeente versterken; met BAR gemeenten maar ook met andere (regionale) partners.
6. Door samen met burgers, ondernemers en instellingen niet alleen de toekomstvisie vast te stellen maar ook helder te maken welke rol verschillende partijen daarin moeten spelen, willen wij de betrouwbaarheid en transparantie van het handelen van de gemeente richting samenleving en omgekeerd verbeteren.
7. Burgerparticipatie: onze burgers zijn soms klanten en soms participanten. Bij grotere veranderingsprojecten wordt zorgvuldig afgewogen op welke wijze we de burgers kunnen betrekken.

2 Profiel

Albrandswaard kiest ervoor haar profiel van Dorps woonmilieu te versterken. In de regionale context betekent dit dat (nieuwe) inwoners niet alleen in Albrandswaard wonen, maar ook deel uitmaken van de samenleving (verwachtingmanagement onder potentiële huizenzoekers (koop en huur).

GEEN DORPEN

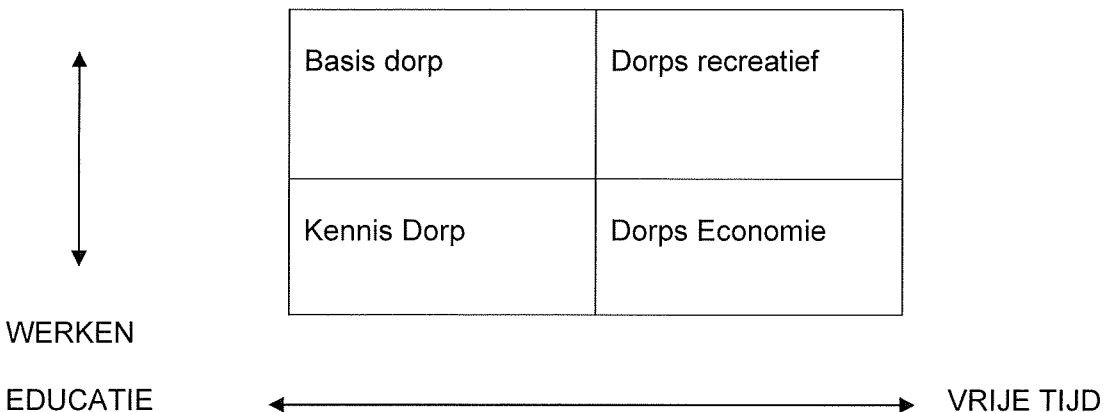

Kenmerken Dorps woonmilieu:

- kleinschalig: menselijke maat;
- maatschappelijke voorzieningen: dagelijkse voorzieningen in drie kernen
- sociale samenhang
- actief verenigingsleven
- open ruimte tussen de dorpen
- groene omgeving binnen (dorpsgroen) en buiten bebouwde kom (polders)
- laagbouw (max. 4 woonlagen incl. kap)
- centrum dorp is ontmoetingsplek

Binnen het dorps woonmilieu zijn verschillende accenten denkbaar, bijvoorbeeld een accent op dynamisch en ondernemend, of op rust en verzorging. Een keuze voor een bepaald accent per woongebied kan helpen de diversiteit binnen het Dorpse profiel te versterken (kansenboek per woonkern?).

WONEN

3 Het huidige Albrandswaard (nulmeting)

Begin juni 2010 hebben de collegeleden en betrokken ambtenaren op de verschillende beleidsterreinen een eerste aanzet gegeven voor een discussiedocument. Onderdeel daarvan was een SWOT-analyse (Strengths, Weaknesses, Opportunities & Threats). Deze analyse is hieronder puntsgewijs weergegeven, zonder uitgebreide motivering of afweging. De afweging tussen verschillende punten wordt in een volgende fase gemaakt. In de SWOT-analyse wordt vanuit de huidige situatie gekeken naar de sterke punten en zwakke punten en welke ontwikkelingen op de gemeente afkomen. Sommige ontwikkelingen kunnen daarbij zowel een kans zijn voor de gemeente, als een bedreiging, afhankelijk van hoe we met deze ontwikkeling weten om te gaan.

Sterke punten gemeente Albrandswaard:

- samenstelling bevolking: relatief jonge bevolkingsopbouw door Portland, Essendael vergrijzing uitgesteld?
- hoogwaardig en kleinschalig; menselijke maat
- buitengebied
- recreatie potentieel: golfbaan/ jachthaven
- sportfaciliteiten
- een aantal bijzondere monumenten
- hoog opgeleide bevolking
- veel kunstenaars, 20 verenigd in Kunstkring Albrandswaard
- openbaar vervoer (metro)
- bereikbaarheid: rijkswegen: A15, A29, A4
- glasvezelnetwerk
- kleinschaligheid
- sociale samenhang
- maatschappelijke voorzieningen in en rond de gemeente
- beroepsbevolking?; toename ZZP'ers
- bedrijvigheid: veel arbeidsplaatsen in de omgeving
- hoog inkomensniveau
- actief vrijwilligersnetwerk
- hechte samenleving: band tussen de generaties, complete samenleving
- ruimte keuze voorgezet onderwijs direct buiten gemeentegrenzen

Zwakke punten gemeente Albrandswaard:

- verouderde bedrijventerreinen (Kruisdijk)
- geen school voor voortgezet onderwijs in gemeente
- geen selectie van bedrijvigheid, die een toegevoegde waarde hebben voor Albrandswaard. Onduidelijk profiel.
- files
- verval recreatiegebied Johannapolder
- winkelcentra
- geen kavels beschikbaar voor eigen woningen
- behoud/ bescherming van monumenten
- openbaar vervoer tussen Portland, Rhoon en Poortugaal

Kansen

- nabijheid Rotterdam
- vrijwilligerspotentieel (vergrijzing)
- meer taken worden opgepakt door maatschappelijke organisaties, burgers en ondernemers
- burgerparticipatie
- selectie bedrijvigheid
- uitbreiding activiteiten op het gebied van kunst en cultuur
- bekendheid geven aan monumenten
- levensloopbestendig bouwen
- benutten belevingswaarde rivier
- kavels voor eigen woningen
- positionering Albrandswaard als de recreatieve achtertuin van de stad (recreatie, natuurwaarde)

Bedreigingen

- nabijheid Rotterdam
- werkgelegenheid
- jong middenkader vertrekt uit Albrandswaard (komt vanaf 35 weer terug)
- korte termijn of eigen belang domineert burgerparticipatie
- invloeden van de stadsregio op de gewenste identiteit van Albrandswaard
- 'verplichte' bouwopgaven vanuit stadsregio

4 Trends

Als we nadenken over de toekomst van Albrandswaard, is het belangrijk om oog te hebben voor de veranderingsprocessen die zich voltrekken in de wereld om ons heen. In de werkbijeenkomst begin juni 2010 zijn collegeleden en ambtenaren, onder begeleiding van een 'trendwatcher', op zoek gegaan naar trends die van invloed zijn op het Albrandswaard anno 2025. In deze verkenning zijn de onderstaande trends benoemd.

Sociaal-maatschappelijke trends

Van verzuiling naar communities light & one issue

- netwerksamenleving → schaalvergroting netwerken door mobiliteit en internet
- digitale snelweg als sociaal netwerk
- tegenbeweging schaalverkleining: mensen willen ergens bijhoren
- symbolische samenleving & drama democratie
- toename kennisniveau en juridisering samenleving
- toename consumentisme
- interventiefunctie van lokale overheid

Ruimtelijke trends

- mobiliteit
- ruimte voor duurzaamheid
- behoefte aan recreatie
- stadslandbouw en landbouw rond de stad
- behoud cultureel erfgoed
- diversiteit in woonstijlen en woontype

Technologische trends:

- ubiquitous computing (verglazing kabelnet)
- duurzame technieken

Organisatorische trends, gemeentelijk:

- opschaling gemeenten (korte en middellange termijn); toename organisatie politiek dicht bij de burger (toename aantal gemeenten lange termijn?);
- toename van inbreng inwoners bij beleid (opstellen en uitvoeren)
- aard en omvang gemeentelijke organisatie: kleine organisatie zorgt voor strategisch beleid en slimme inkoop uitvoerende diensten (wettelijke taken, basisniveau), uitvoering e.d. bij burgers en maatschappelijke organisaties (regierol gemeente)
- regiovorming
- shared service centrum

TopTrends van invloed op toekomst Albrandswaard

Nadat de collegeleden en betrokken ambtenaren begin juni 2010 een aantal trends met elkaar hadden verkend, hebben zij - door middel van het plakken van stickers - aangegeven welke trends naar hun mening de grootste invloed zullen hebben op de toekomst van Albrandswaard. Dit geeft het onderstaande beeld.

- Druk vanuit de regio: grootschalig vs kleinschalig
- Meer participatie, past bij veranderingen in de samenleving
- Eigentijdse overheid: nieuwe verbindingen en bundelen voorzieningen
- Zelfstandigheid versus dienstverlening/verzorging
- Consumentisme van inwoners
- Ontgroening versus vergrijzing: extra druk op voorzieningen m.b.t. financiën
- Uitdaging sociale cohesie ook na uitbreiding
- Omgaan met decentralisatie
- Duurzaam bouwen, mobiliteit, parkeren
- Voorzieningenniveau bij groei
- Van forensengemeente naar recreatieve gemeente
- In de toekomst beperkte bouwopgave i.s.m. financiën
- Wens behoud groene karakter
- Van binnen naar buiten in de uitvoering
- Netwerksamenleving en vervagende grenzen
- Dorp wordt bedreigd
- Trend naar kleinschalige organisaties
- Kleinere overheid (kwaliteit en kwantiteit wettelijke taken)

5 Keuzevraagstukken en dilemma's

Keuzevraagstukken

- leeftijdsopbouw (jong en oud)
- voorzieningen (maatschappelijk en commercieel)
- leefstijlen (individualistisch en gemeenschapszin)
- woonmilieus, mate van stedelijkheid; (stedelijk, dorps)
- schaal (groot en klein)
- ruimtelijke structuur: dorps versus suburbaan
- taakverdeling burgers, ondernemers, instellingen en gemeenten
- zelfstandigheid

Spanningen

- dorpsbewoners versus buiten wonende stedelingen
- dorpen versus stad
- dorpen versus polders
- individu versus gemeenschap
- nieuwbouw versus behoud cultureel erfgoed
- taken burger (zelfredzaamheid) versus gemeentelijke takenpakket
- toenemende samenwerking versus zelfstandigheid

Dilemma's

- Beschikbare financiën
- Regionaal versus lokaal
- Kleinschalig versus grootschalig (bijvoorbeeld zorg en scholen)
- Decentraal versus centraal
- Ontwikkelen versus consolideren en beheren
- Toenemende samenwerking/ schaalvergroting door toenemende complexiteit (wettelijk) takenpakket gemeenten versus streven verkleinen afstand burger bestuur

6 Ambities

Sociale / maatschappelijke ontwikkelingen

- contract met samenleving;
- maatschappelijke voorzieningen;

Ruimtelijk

- Schoon, heel en veilig
- relatie tussen dorpen en polders
- duurzame landbouw
- stadslandbouw: zichtbaar maken voedselketen
- open landschap: dijken en boerderijen
- behoud cultureel erfgoed
- benutten recreatiemogelijkheden (beeldentuin, manage, paardenpension, zorgboerderij, landgoederen)

Economie

- consumenten (koopkracht in Albrandswaard) en bedrijven (investeren en werkgelegenheid)
- informatie bedrijvigheid: ondernemingen (1.800), werkgelegenheid
- sectoren; doelgroepen: zorg, maritieme sector, recreatie en sport (!), agrarische sector (!), handel en dienstverlening, ambachtelijke bedrijven (!), detailhandel (!), kunst en cultuur (!)
- potentieel en innovatief; nieuwe kansen
- wat hebben ondernemingen nodig om te floreren
- hoe zien ondernemers hun toekomst: korte termijn en lange termijn
- arbeidsmarktbeleid: inzetten mensen uit WWB in banen, stages en vrijwilligerswerk; beroepsbevolking
- ondernemersverenigingen
- netwerken van ondernemers rond bepaalde thema's
- bedrijventerreinen: Overhoeken I, II en III, bedrijvenpark Portland, Spui (?), Kruisdijk
- winkelcentra: Julianastraat/Strawinksyplein, Poortugaal, Portland
- gemeente als werkgever
- voorwaarden m.b.t. inzet WWB'ers bij: uitbesteding, inkoop en investeringen;
- economisch beleid
- bedrijvenloket: virtueel, wethouder, herschikking taken publieksservice (aanvragen w.o. bouwvergunningen, bestemmingsplannen, e.d.)

Arbeidsmarktbeleid

- inzetten mensen WWB in: lokale bedrijfsleven, uitbesteders, e.a. bedrijven

Gemeentelijke organisatie

- krachtig bestuur
- slanke ambtelijke organisatie
- gedragen visie
- regiefunctie: maatschappelijke partners en burgers nemen taken voor hun rekening
- verdelingsvraagstukken, bestekken, controle op uitbesteding
- digitale dienstverlening / digitale communicatie 'bij de tijd'

Bouwstenen Toekomstvisie:

- Nota jeugd en jongeren
- Visie veiligheid
- Woonvisie
- Nota Zorg voor welzijn
- Maatschappelijke visie (uit te werken als paragraaf Toekomstvisie)
- Economische visie (uit te werken als paragraaf Toekomstvisie)
- Visie wijkleefbaarheid (uit te werken als paragraaf Toekomstvisie)

Bouwstenen Structuurvisie:

- Buitenland
 - Polder Albrandswaard
 - Centrum Rhoon
 - Centrum Poortugaal
 - Groene Kuisweg
 - JC Park/ Klepperwei
 - Rhoon-Noord
- Jachthaven/zwembad
Delta Psychiatrisch Ziekenhuis;
Poortugaal West;
Bedrijvenpark Portland;
Distripark Eemhaven;
Overhoeken I, II, III